

***ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
«ВАПРА»***

**ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Випуск 187

Вінниця 2024

**ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
«ВАПРА»**

**ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Випуск 187

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

*«Актуальні проблеми ефективного соціально-
економічного розвитку України»*

18 квітня 2024 року

Вінниця 2024

Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2024. Вип. 187. 415 с.

У Віснику розглядаються глобальні імперативи підприємницького потенціалу компаній на внутрішньому та зовнішньому ринках; проблеми та перспективи соціального забезпечення громадян; сучасні моделі, стратегії, технології менеджменту; стан, виклики та перспективи розвитку публічного управління в Україні; проблематика моделювання та проектування процесів управління в соціально-економічних системах. Значна увага приділяється стратегічним напрямкам розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в контексті динамічних євроінтеграційних процесів; фінансовому механізму забезпечення соціально-економічного розвитку країни; проблемам та перспективам торгівлі в реаліях сьогодення; маркетинговим технологіям в умовах інноваційного розвитку бізнесу. Висвітлюються регіональний та національний виміри тенденцій розвитку індустрії гостинності та харчової промисловості; політико-правові, історичні та соціально-психологічні тенденції державотворення в Україні. Досліджуються передумови професійної самореалізації молоді в умовах ринкової економіки: мовний, соціальний та міжкультурний аспекти.

Розраховано на аспірантів, молодих вчених, здобувачів вищої освіти, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку суспільства.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Н. Л.**, д-р філос. наук, професор
Відповідальний секретар – **Мартінова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор

Члени редакційної колегії:

Бабчинська О. І., д-р екон. наук, доцент, **Власенко І. Г.**, д-р мед. наук, професор, **Громова О. Є.**, д-р екон. наук, доцент, **Іваницька Н. Б.**, д-р філол. наук, професор, **Корж Н. В.**, д-р екон. наук, професор, **Романовська Ю. А.**, д-р екон. наук, доцент, **Хачатрян В. В.**, д-р екон. наук, професор, **Антонюк К. Г.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Вівсюк І. О.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Добровольська Н. В.**, канд. пед. наук, доцент, **Довгань Ю. В.**, канд. екон. наук, доцент, **Китайчук Т. Г.**, канд. екон. наук, доцент, **Мазуркевич І. О.**, канд. екон. наук, **Майстер Л. А.**, канд. екон. наук, доцент, **Осіпова Л. В.**, канд. екон. наук, доцент, **Павлюк Т. І.**, канд. екон. наук, доцент, **Стратійчук В. М.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Тернова А. С.**, канд. техн. наук, доцент.

Свідоцтво Вінницького обласного управління юстиції про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 662-20-р серія ВЦ від 14 грудня 2006 року.

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Бєлко Ю. М.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ HR-СТРАТЕГІЇ ОРГАНУ

ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ..... 11

Боднюк І. Л.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА

ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ..... 17

Бондар Ю. Є.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ДЕРЖАВНА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ

УКРАЇНИ..... 25

Важинський А. О.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ ПАРТИСИПАЦІЇ ГРОМАДСЬКОСТІ

У ВИРОБЛЕННІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ..... 31

Винник А. О.

Здобувач освітнього ступеня «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ ЯК ОСНОВИ

МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ..... 39

Владімірова Т. О.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО

БРЕНДУ УКРАЇНИ..... 47

Восводко Д. Р.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЦИФРОВИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ В

ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ..... 52

Солоненко О. В. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ МОЛОДІ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	318
Ступакова Л. С. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ОПІКИ ТА ШКЛУВАННЯ, ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	324
Точенюк Є. В. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	331
Федорова Я. Ю. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ.....	337
Харчук Д. В. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ.....	342
Чабанов М. О. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИБОРЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У ВИБОРЧИХ КАМΠΑНІЯХ В УКРАЇНІ.....	348
Чапліч К. М. Здобувач освітнього ступеня «бакалавр», Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА АКТИВНІСТЬ ЖИТЕЛІВ ГРОМАД ТА ЇЇ РОЛЬ В УДОСКОНАЛЕННІ ПРОЦЕСІВ ДЕМОКРАТИЧНОГО ВРЯДУВАННЯ.....	355
Шаловінський В. П. Здобувач освітнього ступеня «магістр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.....	362
Шевчук О. О. Здобувач освітнього ступеня «магістр» Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ.....	371

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
РОБОТИ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ**

Співпраця між громадянським суспільством та владою триває довгий час та потребує вдосконалення, не дивлячись на результати даної комунікації між різними ланками в країні. Стаття присвячена актуальним питанням аналізу роботи громадських формувань. Визначено ключове поняття терміну «неурядові/громадські організації» на основі трактувань різних дослідників. Проаналізовано нормативно-правову базу роботи громадських утворень. Розглянуто актуальність питання формувань неурядових організацій під час повномасштабного вторгнення в Україні. Представлено статистичні дані по кількості громадських об'єднань різних видів впродовж декількох років.

Ключові слова: *громадські об'єднання, громадянське суспільство, неурядові організації, третій сектор*

Постановка проблеми. В теперішній час формування громадянського суспільства є одним із важливих питань. Голос народу має чималу силу в кожній демократичній державі. Побудова високого рівня комунікації між суспільством, владою та органами місцевого самоврядування сприяє розвитку країни.

Задля такої співпраці почали створюватись громадські утворення різних видів. Адже саме так громадянське суспільство може виразити свої думки та ідеї, залучатись до формування політики в країні та розвивати її.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тематикою формувань та роботи громадських утворень, дослідженням третього сектору займались чимало науковців, зокрема Алкум М. [1], Вітковська І. М. [2], Дмитренко О. А. [3], Токар М. Ю. [7], Ніколіна І.І. [10] та інші.

Метою статті є дослідження теоретико-правових засад та їх практичне впровадження стосовно діяльності громадських об'єднань усіх видів.

Виклад основного матеріалу. Ніколіна І.І. зазначає, що поступальний розвиток суспільного буття відбувався на основі розбудови наступних фундаментальних засад сучасних демократичних держав – верховенство права, демократія та належне врядування, які утвердилися в такій же хронологічній послідовності [10, с. 157].

Аналогічно і етап формування громадянського суспільства у світі був поступовим. Саме за допомогою принципів рівності, незалежності, волевиявлення, спільних ідей та рішень створювалась спільнота, яка об'єднала громадян, низку неурядових організацій, бізнес та саму державу. В країнах Західної Європи громадянське суспільство розвивалось поетапно та тривалий час. Правові, етнічні, господарські, релігійні, економічні, культурні, освітні, політичні відносини формують повноцінну взаємодію органів місцевого самоврядування, влади та громадян в державі.

В Україні процес формування громадянського суспільства відбувається повільно та лише на певних етапах. Як зазначено у праці Майсари Алкум, в європейських країнах структури громадянського суспільства є невід'ємною складовою соціальних інститутів, а також відсутній надмірний контроль стосовно їх функціонування. В той час в Україні відбувається максимальна регуляція громадянського суспільства, адже владні структури не повністю розуміють особливості взаємодії громадських організацій та держави у вирішенні важливих проблем для населення [1].

Поняття неурядові організації та подібні за значенням терміни є різноманітні, дослідники трактують це поняття по різному. Посилаючись на дані з таблиці 1, можна переглянути трактування різних науковців.

Вивчаючи різні підходи і думки щодо трактування визначення неурядові/громадські організації, можемо узагальнити що це організації, які є самоорганізованим центром вирішень суспільних проблем зі своїми цінностями та принципами, опираючись на думки та інтереси громадян (табл. 1).

Вагомим кроком до вдосконалення відносин між державою, місцевим самоврядуванням та громадськими організаціями, зокрема актуалізації питань з

прав і свобод людини, була створена Указом Президента в 2016 році «Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020 роки».

Таблиця 1 – Трактування поняття неурядових організацій

Науковці	Значення терміну
О.Дмитренко [3]	«Неурядовий сектор є гарантом розвитку громадянського суспільства в країні, однією з функцій якого є громадський контроль за діяльністю органів влади.»
М. Шевченко [2, с.37]	«Третій сектор» – це «не проста сукупність громадських організацій та політичних партій, а певна система сталих принципів, традицій та правових норм самоорганізації людей щодо регулювання суспільних відносин у відповідності з їх інтересами.»
В. Бех [2, с.37]	«Неурядові організації – це організації, створені не з метою отримання і розподілу прибутку, а з метою зробити нову справу, досягти позитивних змін в наявному стані суспільства, допомогти людям незалежно від їх національності, віросповідання, політичних вподобань тощо»
М.Токар [7, с.12]	«Громадські організації символізують у своїй структурній суті інтеграційний центр активних громадян, які через прояв громадянської позиції оцінюють реальний стан та перспективи розвитку публічно-управлінського потенціалу членів суспільства»
Світовий банк [8]	«Некомерційна, добровільна організація, орієнтована на надання послуг/орієнтована на розвиток, або для інтересів членів (організація низового рівня), або інших членів населення (агентство). Організація приватних осіб, які вірять у певні основні соціальні принципи та структурують свою діяльність, щоб сприяти розвитку громад, які вони обслуговують.»
Cambridge dictionary [9]	«Організація, яка намагається досягти соціальних або політичних цілей, але не контролюється урядом»

Стратегія передбачає що в теперішній час активне, розвинене громадянське суспільство є важливою ланкою правової демократичної держави та відіграє важливу роль у визначенні та впровадженні суспільних змін, належного врядування, реалізації ефективної політики у різних сферах [6]. Зокрема зазначається важливість співпраці організацій громадянського суспільства України та державами-членами Європейського союзу.

На нашу думку, цей аспект в стратегії є дуже вагомим кроком для співпраці України та ЄС, адже країни Європи пройшли складний шлях для успішного покращення взаємовідносин між усіма ланками суспільства. І саме досвід цих країн буде хорошим прикладом для України.

В Україні діяльність громадських об'єднань регулює Закон України «Про громадські об'єднання», чинний з 2013 року. У ньому зазначається, що : «Громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.» Цей Закон визначає правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань [5].

Від початку повномасштабного вторгнення Україна зіштовхнулася з низкою викликів. Обстріли по всій країні, зокрема по об'єктах цивільної та критичної інфраструктури нанесли велику шкоду для країни та її населення. Збройний конфлікт спричинив масову хвилю внутрішніх та зовнішніх переміщень громадян. Проте громадянське суспільство виявилось вкрай стійким та швидко адаптувалось до змін. Створення ХАБів, добровільних організацій з питань допомоги ВПО, волонтерських організацій сприяло неабиякому розвитку матеріальної допомоги населенню та навіть військовим.

Війна в країні об'єднала українське та зарубіжне суспільство. Для допомоги Україні долучаються мешканці різних країн Європи та організації. В Україні благодійність швидко набирала обертів, адже за малий проміжок часу вдавалось збирати чималу суму коштів на гуманітарну допомогу, потрібну для життєзабезпечення постраждалих осіб. Також збільшилась фінансова допомога від держави та донорських організацій, що допомагало об'єднанням громадянського суспільства розвиватись та продовжувати свою діяльність надалі.

Спостерігаючи за подіями які відбуваються, можемо зазначити що європейський світ зацікавлений у розвитку громадянського суспільства в Україні, всіляко допомагаючи нам у правовому, гуманітарному, культурному та військовому напрямках. Як висновок, можна сказати що Україна успішно рухається шляхом євроінтеграції.

Аналізуючи статистичні дані, зокрема індекс сталості ОГС, можна спостерігати високий рівень залученості суспільства до громадського сектору [4]. На рисунку 1 можна спостерігати статистику організацій громадянського суспільства.

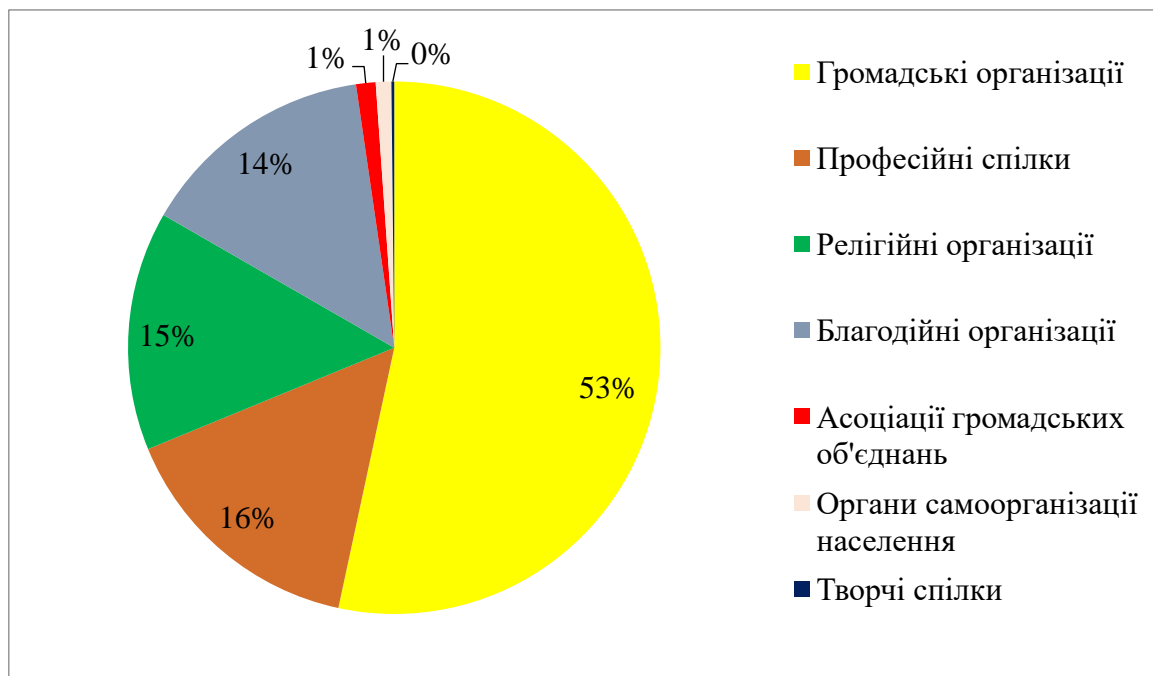

Рисунок 1 – Статистика створень громадянських спільнот станом на 1 січня 2023 року

За даними Державної служби статистики України, станом на 1 січня 2023 року в Україні було зареєстровано 99 556 громадських організацій, 28 757 професійних спілок, 27 091 релігійна організація, 26 846 благодійних організацій, 2 212 асоціації громадських об'єднань, 1 762 органи самоорганізації населення та 318 творчих спілок. Можна зазначити, що в сучасних умовах Україна досягла високого рівня розвитку громадянського суспільства та кількості утворених громадських об'єднань.

Щоб краще розуміти статистику змін, пропоную переглянути дані за 2019-2022 роки на рисунку 2

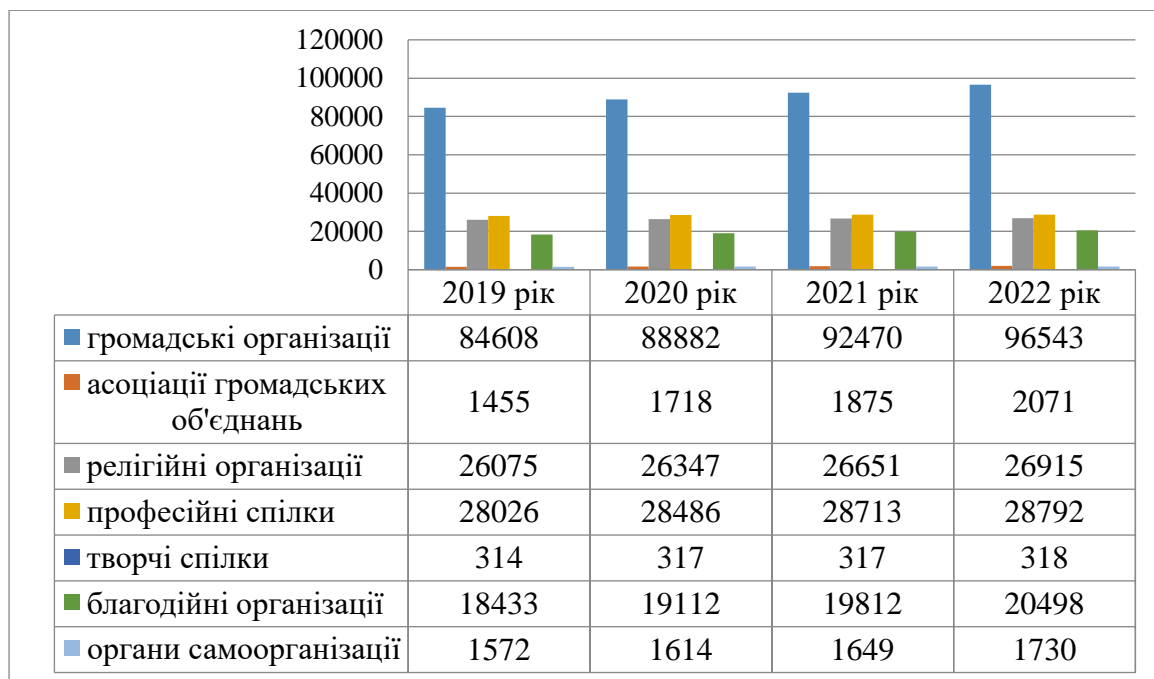

Рисунок 2 – Статистичні дані кількості громадських об'єднань з 2019-2022 рр.

Аналізуючи наявні дані, можемо зробити висновок, що в Україні відбувається поступова розбудова громадянського суспільства саме в контексті створення різних спілок та організацій. Це означає, що діалог між громадянським суспільством, місцевим самоврядуванням та вищою владою в Україні значно покращується. Проте дане питання потребує детальнішого аналізу та вдосконалення співпраці між вище вказаними об'єктами дослідження.

Список використаних джерел:

1. Алкум М. Міжнародний досвід організації конструктивного діалогу між організаціями громадянського суспільства та державними органами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 11. С. 134-137. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6135&i=23>
2. Вітковська І. М. Громадська організація: теоретичні основи визначення. *Габітус. Спеціальні та галузеві соціології*. 2018. Вип. 6. С. 36-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2018_6_8
3. Дмитренко О. А. Інституційна спроможність неурядових організацій в Україні: фінансовий аспект. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2020. Вип. 28. С. 48-55. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/29599>

4. Індекс сталості організацій громадянського суспільства CSOSI - 2017-2023. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://surl.li/dkrtq>

5. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI. Дата оновлення: 27.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (Дата звернення: 25.03.2024).

6. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента України від 26 лютого 2016 року № 68/2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>

7. Токар М. Ю. Громадська організація як необхідний елемент демократичного управління. *Ефективність державного управління: зб. наук. пр.* Вип. 1 (58): у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2019. С. 88-99. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/35950>

8. Definitions of an NGO Available at. URL: <http://surl.li/saofv>

9. Cambridge dictionary. URL: <http://surl.li/saofs>

10. Nikolina I.I. Democratic governance: local development. Humanization concept of public administration: theoretical and methodological fundamentals : Scientific monograph. Riga. LaPra : «Baltija Publishing». 2022. 248 p. Pp. 157-194.

УДК 324(477)(045)

Чабанов М. О.

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ВИБОРЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ

У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ В УКРАЇНІ

У статті проведено аналіз виборчих технологій та їхньої ролі у виборчих кампаніях в Україні. Розглянуто сучасний стан виборчих технологій, їх важливість для забезпечення ефективності та демократичності виборчих процесів. Виокремлено основні виклики та проблеми, з якими стикаються